

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

Sexta causa. Sexta dat infames, delatos atque forenses. Quinque
quæstiones sextæ causæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

non simulati. Ceteri vero clerci, qui eorum a deinde gradum vel ordinem sequuntur, si ad rethoricos dicendum petiti fuerint, prout legi presciptum, audientur: ut salvo tamen sit litigatioibus falsi actio, si forte Presbyteri, qui suo b nomine superioris rethoricae decreto circa aliquam corporalem injuriam sunt praecepit, hoc sibi quod nihil merari, vera superflueferint. Multo magis enim papa digni sunt, quibus quatuor plenariae voces per nocturnum iugum delatione est, scilicet c inventorum in crimen. Item constitutione verita, coll. nona. d Presbyteri, seu Diaconi, si falsificatione rethoricos dicentur, si quidem in re pecuniaria, duxo ministerio duxatax per tres annos separari, non posse traducantur: fin in criminali, clericatus honore nudati, legitima penitentia subiiciantur. Ceteri vero clericis communis iure ab officio ecclesiastico pali, sine delictu causa legitime correcentur.

i ¶ Communi] Hac omnia verbis communis iure ab officio ecclesiastico pulsi, abhinc a manusciria, sunt tam in translatione, qua habetur in Codice. Nec vero Gratianus ipsa omnia verba aut veteris interpretationis, aut latini, aut Iheras resultat. Quare opere pretium fuerit novellam ipsam graciam, & vulgarius interpretationem considerare: existant enim aliqua variantes non contempnandas.

C. IV. g Ad sancte communione ministerium e non accedit, qui criminis illorum non probat.

Item Gregorius Januarius Episcopo lib. 3. epist. 24.

¶ Epiphanius i Presbyterum quorundam sacerdos- ps f literis criminaliter accusatum, cuius nos, ut valimus, difficiliter causam, nihilque in eo objectorum reperiens, ut ad locum suum reverteretur, absolviimus. Criminis ergo eius auctores te volumen perfuerunt: & nisi ea eisdem transmisae epistolas, paratus fuerit hoc, quod obiectum, canonicos, atque difficultissimis probationibus edocere, nullatenus ad sancte ministerium & communionis accedit.

i ¶ Epiphanius] In epistola hac antecedens. Praterea nostri latorem praesentem Epiphanius Presbyterum quorundam, &c.

Item ex decreto Hadriani Papae, h. cap. 39.

C. V. g Qua pena delator fit feriendus. Item ex decreto Hadriani Papae, h. cap. 39.

D. Elatori, autem lingua caputauri, aut convictu caput amputetur. ¶ Delatores autem sunt, qui inuidia producti alios.

Habetur inter capitulum Hadriani, c. 49, allatum, quantum conseruatur, ex legibus sacerdotibus. Item in Codice Theod. libro 70. tit. 20. l. 2. fori item, in libro autem 7. cap. 360. proposita idem habetur.

C. VI. g De eodem. PALEA.

[Item ex concilio k. Eliberitano.] D. Elator, si quis exitere fidelis, & per delationem ejus aliquis fuerit proteritus, vel interfactus, placuit non i nisi in fine accepere communionem. Si levior causa fuerit, infra quinquemensem accepere poterit communionem. Si carechumenus fuerit, post quinquemensem tempore admittatur ad baptismum.

i ¶ Nonius] In concilio ipso & capitularibus legitur, nec in fine: quod in multis ejusdem concilii decreta spectatur. Quod mede autem dies, & apud Burhardum, acq. frontem legitur, videntur cancri 15. Novembris concilii, in quo se fluctuunt est. De his, qui ad extum veniunt, etiam nunc lex antiqua, regularisque servabatur, ita ut si quis egreditus a corpore, ultimo & necessario viatico minime privetur. Hanc controversiam copias explicat Innoc. I. epist. 3. 5. Exsuperio Episcopo Tolosano.

a alterum. b alterum. c alterum in actuali inventari crimen. d Cod. ad. lib. Authentica seq. Presbyteri. Novella 123. g. reverendissimi. e alterum mysteriorum. f Sardorum. g alterum mysteriorum. h In capitulo Hadriani. cap. 49. i Capit. 7. c. 360. Auct. 3. c. 38. k Capit. 8. c. 244. l Bur. 1. 6. 6. 27. Ivo. p. 10. c. 150.

C. VII. g Qui immecitem falsa criminis mea- veris, sacerdotis arbitrio pena diuina- nit purgatur.

Item ex octava synodo. a

S. quis falsum dixerit, vel personam innocentem filio criminis maculaverit, iuxta sacerdotis arbitrium di- turna penitentia expurgetur.

b Capitulic in vulgariter propositorum nomen pala, quod collatum est auctoritate omnium veterorum exemplarum, un quo collata sunt. Extra auctor in regula monachorum. l. 17. c. 17.

C. VIII. g A communione coiceatur vel sceleris, & taliter, qui ecclesiam, vel clericum per culum- am fatigaverit.

Item ex condito Agathensi, c. 2.

S. quis b qui sacerdarium per culumam edem, aut clericum & fatigare tentaverit, & constitutum ad ecclesias liminibus, & a catholicorum communis dignè penituerit, coiceatur. d.

C.A.V.S.A. VI.

D Ve fornicators, & infamia mati, quando- gismus Episcopum de famosa accusa unius- rebus alicuius provinciae Archiepiscopum palauum petti: tandem in probatione defacti acutus, &

captivus ad sua innocencia assertorum.

1. Hic primus queritur, an criminis iureti, vel infamia ad laicorummodi & accusacionis sunt admittenda.

2. Secundus, si Episcopus in eis accusationem certe volunt simpliciter assertorum sua sit fidet habenda.

3. Tertio, si iterum sit expetrere iudicium Archiepiscopum provincie.

4. Quartus, cuius iudicium fibi sit expetendum, si circu- tentiam Episcoporum sua provinciae defendare vole-

5. Quintus, si in probatione defacti accusator, ex res si a ipsi ad probationem sua invocante.

Q V A S T I O . 1.

Q. Vobis autem criminis inventi alii accusati unius- Amadeus Papa testatur, episcopu scanda, Epis- tala dicens.

C. I. g Arminius sacerdos accusati non permittitur.

S. I sacerdos sine criminis eligi praecepit, nullum ab hominibus criminibus iureatis accusari aut inimici permittuntur, nec ab aliis, quam ab iis, qui in- fine sunt, & iuxta i clementem sacerdos ordinis sunt, & tales per omnia inveniuntur, quales facili- ligi jubentur.

i ¶ Tertia electionem j. Sit in omnius videlicet mem- pri codicibus, praeceptorum in uno, in quo est, sufficiet. In vulgariter erit, iuxta electionem canonicanam. In ep- iscopi episcopi legitur, & iuxta electionem, si necessaria- rit, aut ipsi volendo domino servire elegerent, quales- tesque fine criminis fieri, & ordinari possint, & quae omnia fuerint, quales eligi sacerdotes jubentur.

C. II. g Infamie & quis culpa exigitur ad fe- cerdorium prevehi non possint, sacerdotes non accusent.

Item Hadrianus Papa in capitulo, s. 21. T. O. Meses f vero infames esse dictum, quae- scunt infames appellantur, & omnes, qui ex-

a In regula Iohanni c. 17. b Auct. 3. c. 1. Ebor. Lib. 20. c. 352. & p. 16. c. 6. c. clerum. d sacerdos. e sacerdos. f Poly. t. 5. m. 1. hujus.

exigentibus ad sacerdotiorum non possunt proverbi. Indignum est enim, ut illi eos accueleant, qui esse non possunt, quod ipsi sunt: quoniam sunt maiores à minoribus non iudicantur, ita ne crimina possint.

C. III. q. Infames sunt qui regnum Dei
consequuntur non valentes.

Item Fabianus Papa epist. Episcopiorum etiam.

Illi, qui illa peccata perpetravit, de quibus apostolus ait: [Quoniam, qui talia agunt, regnum Dei non consequentur] valde cavendi sunt, & ad emendationem, si voluntariè noluerint, compellendi: quia infamia malicii sunt aperiti, & in barathrum delabuntur, nisi sacerdotio auctoritate subvenient fuerit. q. Similiter & illi, de quibus ipse ait: [Cum huiuscmodi hominibus ne cibum sumere:] quia infamia sunt notatae, antequam sacerdotio auctoritate fanentur, & in gremio fratris ecclesiæ redigentur: quia, qui extra nos sunt, nullum communicare non possunt.

C. IV. q. Ante satisfactionem excommunicati ad accusacionem non admittantur.

Item Fabianus, epist. 1.

¶ O Mnes & illi sunt ab accusatione repellenti, quos apostolus communitat, dicens a. [Cum eis nec cibum sumete:] & ante satisfactionem ecclæsiæ non sunt suscipiendi.

C. V. q. Sacerdotes non nisi à coquilibus accusati debent.

Item Clemens Papa Iacobus Hierosolymorum Epist. 1.

Batus & Petrus homicidas, & adulteros, & cunctos criminalibus mentibus alligatos, & qui eis conqueles non erant, ab Episcoporum vexatione, & accusatione, dicente g. Domino prohibebat, & non nisi coquilibus aliquid eis inferri debere docebat. paulo post. q. Infames etiam omnes, & quos primates, & leges scilicet non suscipiunt, sed & laicos ab eorum accusatione, & vexatione semper repellit debet ergo agere, & cunctos illi subditos: elle, precepit: cunctorum sacerdotiorum vitam superiorum, sanctiorumque, ac discerant a familiaribus, & laicos dominibus esse, & spirituales quoque, arque sacerdotes super carnales, ac laicos semper constitutis docebat: quoniam proximum nobis esse debet, ut a libis arguamus, & judicemus, vel ab humano die. Mattores vero à minoribus nec accusari, nec judicari ultra tens posse dicebat: quoniam non solum hoc divinas, sed & leges Iustitiae habere docebat:

¶ q. Hierosolymorum. Antea etas metropolitanus. Emundatum est ex plurimis manus scriptis codicibus. Nam & Clemens in epistola secunda lacunam vocat.

C. VI. q. Qui criminis suorum sacerdotes accusare non potest.

Item Hadrianus Papa in capitulo. c. 67.

¶ Quidam i. crimen intendit: agnoscendum est: si ipse sicut non sit criminiosus: quia particula ea est, & admitti non debet rei adversus quemque profectio. & infida. q. Testes autem sine aliqua fint informis, uxores, & filios habentes, & Christum omnino prædicantes.

Misericordiam autem criminis, sed etiam qualiter ali ad accusatores replicantur.

C. VII. q. Deo non placet, qui servos suas accusat.

Unde Anatolius Papa, epist. 1. ait.

Somnia in hoc scutulo vindicata etiam, locum divisa, non habent. Supervacuis enim ad beneficia laboris impendit, qui solem certar facibus ad-

¶ Gal. 5. b. Cor. 3. c. Ans. 3. c. d. Cor. 3. e. Iam. 3. c. 3. sup. 3. q. si neganda.

juvate. Ideo si aliquis putat se Deo in hoc placere, quod fervos suos accusat: & ut meliores fiant, dicit se hoc agere, in vanum laborat, & plus invicta stimulis agitur, quam charitatis: quoniam gratia plenior adjectione non indiger, nec ultra requiri commendationis augmenta.

C. VIII. q. Populus sacerdotes arguere, vel in-
ciperne non vales.

Item Telephorus a epistola unica, c. 3.

Sacerdotes qui proprio ore corpus Domini confidunt, ab omnibus sunt audiendi, atque timendi: non dilacerandi, aut detrahendi: quia a quibus se Dominus populus benedici, salvare & instituti cupit, nullatenus debet consurgere, nec vulgus in eorum accusatione facipi. Populus enim ab eis docendus est, & corripiens: non ipsi ab eo quia non: s et discipulus supermagistrum, & infra. ¶ Dei ergo accusat ordinacionem, qui eos, qui ab eo constituantur sacerdotes, accusat, vel damnari cupit. Idem infra. ¶ Hi, qui non sunt idonei, non suscipiantur ad accusationem: omnes, qui adversus patres armantur, infames esse censimus. Patres enim omnes venerandi sunt; non respondi, aut infidiandi.

i. q. Hi qui] In aliisque veteris codicibus est caput distinctum a superiori.

C. IX. q. De ordine.

Item Pius Papa e epist. r.

O Ves. f. pastorem suum non reprehendant; plebs Episcoporum non accuset, nec vulgus eum arguat: quoniam non: s et discipulus supermagistrum, neq; servus servus Domini. Episcopum autem a Deo sunt iudicandi, qui eosibi oculis elegit. Nam a subditis aut præ viritate hominibus non sunt arguendi, vel accusandi, aut dilacerandi, & infra. Nemo bonum faciens, alterius vero, auctorato nocere vult: quanto minus in suspicionem debet venire fidelis homo, ut dicat, aut faciat ea, quae pati non vult? quia omnis suspicio potius repellenda est: quam approbanda, vel recipienda.

Ipsa autem detractione: licet ex uscio detrahentium; tamen iuste Dei iudicio nonnunquam adversus bonum existitatur: ut quis vel do-mestica presumpcio, vel auctorato favor in alium extulerat, detrac-tio humilietur.

C. X. q. Ne qui de se presumat, lingue malorum ex Dei praecopo contra eum existi-tatur.

Unde Ambrosius ad 2. Luce.

¶ q. Rubrica hec non valde convenit subhunc capitulo, & p. est interpretanda: nam similiter locutione utitur David, 2. Regum 16. in quae de Seneca. Mitare Petrum tertio alibi: b. dicentem [Domine tu scis, quia diligenter] Etenim, quia tertio negaverat, tertio confiteatur: sed negavit in modice, confitetur in die. Hoc autem idem dicta sunt, utratis, neminem jacere debet. Nam si Petrus lapsum est, qui dixit: [Et scilicet scandalizari fuit in te, sed non ego,] quis alius jure de se presumat? Denique & David, qui dixerat: [Ego dixi in mea abundantia, non movebor in extremis.] Item fibi a cantum obfusca profutus, dicens: [Averteri faciemur a te; & factus sum conurbatus.]

C. XI. q. Ut bonus fiduciter binubilente, lingue: g. patruam.

Item Gregorius lib. 9. epist. 22. ad Theodosianum patrum.

Sunt plurimi qui vitam bonorum amplius; quam de-
bent, laudant: & ne qua elatio de laude turrepat,

a. Et Iulius in decr. cap. 10. b. Ans. 3. c. 1. c. Iuop. 26. c. 27. d.
Math. 10. d. Iuop. 6. c. 35. e. Et Cornelius ep. 2. f. Polyc. lib. 1. Iuop. 5. c. 29. g. Pang. 1. f. c. 36. h. Iuop. 1. i. Marc. 14. k. Ptol. 20.

Q. 5

permittit omnipotens Deus malos in obsecrationem & obiugationem proscupere, ut si qua culpa ab ore laudantium in corde nascitur, ab ore vituperantium sufficitur. Hinc est ergo, quod doctor genitus se in predicatione currente testatur, per infamiam & obnonam famam, qui etiam dicit *a*, [Vi seductores, & veraces.]

Vetus b has audierit probavit, ut intulit a carnibus accusari, non carnales a frumentis. Quod ex verbis ipsius deum
aut intelligi, quibus in eodem capitulo i subiuxit, dicunt: [Capitulo c longeque, faciliter reliqua corporis membra inficiuntur:] sicut scripsit d' est, [Omnes caput languidus, & omne cor ma-
ren; & plantas pedis usque ad verticem non est in eo sanas.] Quapropter manifestum est, diabolus [qui fecit Leo & regiens circuitus,
querens quem posse devorare] cordis & pectoris suaderet, ut dol-
ribus, argu pectoribus suis detractionis regredire, vellesi acculciri, ut
pletis languescens [non tenet enim pectoribus si ena coru] la-
tiorum, arque in ima rient, ut satene sit periculosa posset. Multum
vero distat damnum mortui a damno rerum temporali, cum ista
extra nos sint, illa vero in nobis. [Contra f.] Peius 2 motu
fore non existime, quam Christianos suis incendiis faceret.

i. [Capitulo j] Quia subiuxit Gratianus, capite lan-
guecente, &c. sicut in epist. Anacleti & apud Idorum de
Iumento bono, lib. 3, c. 9.

2. [¶] Peius] Sunt in prima epist. Alexandri 1.

C. XII. q Deo recte sanguinantes persiqui non
habet.

Hinc etiam Felix 11. ait Episcopum in Alexan-
dria synodo congregata.

Quidam (inquit sancta & magna Nicena synodus.)
& nolite persequi eos, qui recte & Deo famulan-
tur, & sincera voluntate supereni h' Dei mandata cu-
stodiunt, & nostris legibus subiunguntur; quia nec de-
bet, nec ordo patiui, ut iniqui & carnales spirituales
persequantur.

C. XIII. q Subdit prelates suis accusare non
debet.

Item Anterus 1. Papa epistola
nunc.

Ex i merito plebis nonnunquam Episcopi deprav-
etur, quatenus proclivius cadunt, qui sequuntur. Ca-
pice languente extera corporis membra inficiuntur.
Deteriores & furi, qui viram, moresque bonorum cor-
rumunt, his, qui substantias aliorum, praedictae diri-
punt. Cavear uniusque, ne aut lingua, & aurum
habeat pruriens, id est, ne aut ipse aliis detrahatur, au-
tros audit detrahentes. [Sedens (inquit l.)] adversus
fratrem tuum loquebaris detrahendo: Et adversus fili-
um matris ux ponebas scandalum, &c.] Parcant singuli
detractiones lingaz, custodiantque sermones suos, &
sciant, quia cuncta, quae de aliis loquuntur, sua senten-
tia judicabuntur. Nemo invito audiens liberenter refert.
Officii singulorum sit, dilectionis, non solum oculos ca-
flos servare, sed & linguam, nec quid in cuiquam domo agatur, alia domus per eos in unquam novetur. Ha-
beant omnes simplicitatem columb, ne cuiquam ma-
chinent dolos, & fespenis astutiam, ne aliorum sup-
plantentur infidilia.

i. [¶] Anterus] Sic restitutus est ex pleris, versu. Nam
antea erat, Gregorius. Confessio hanc autem caput hoc est magna ex-
parte ex Anaceti sententiis in epist. 3.

C. XIV. q Sapienti nescie non cogi-
tare. Item Lucas Papa 2. epist. unica, Episcopo Gallo
& Hispania scribens.

S Apiens non est omnis qui nocet.

C. XV. q Reprovatio deteriore son
Episcoporum detrahente.

Item Anacletus Papa, epist. 3.

Deteriores & sunt, qui doctorem viram, mortem
rumunt, his, qui substantias aliorum, praedictae
ripunt. Ips enim ea, quae extra nos licet nostra finis
ferunt, nostri autem detractores, & morum compa-
nit, nos non um, tunc qui aduersi nos amantur, pro-
nos ipsos diripiunt, & ideo iuste infames sunt, ha-
bitu ab ecclesiis extortes sunt. Pro meritis ergo ipsi
pape pastores depravantur ecclie, ut prohunc
aut, qui sequuntur.

i. [¶] Dicunt] Antea legebatur, nos ipsos depon-
Emendationem est ex libro epist. 3. de summo bono, capitulo
verbis, quoniam omnis potest, referente & operi concur-
sus antecedunt. Verum indebat antiqui exemplum
Anacleti, altero Vaticano, altero Florentine bibliotheca
bet, non nos, sed proprie ipsos decipient.

C. XVI. q De eodem.
Item Alexander Papa, epist. 3.

S Vmnia & iniurias est, fratres detrahete, & audi-
tis. Unde scripsit d' est: [Omnis, qui detrahe-
suo, homicida est: omnis homicida non habet pa-
rego Dei.]

Tatet ergo ut primum est quid carnales probavit, ut
facio frustatione, non frustatione ab accusatione carna-
les pars. Cum itaq; criminis & infames nec de-
probabileant, videndum est, quo canonum sacramenta
mei appellerent.

C. XVII. q Due personae infama
habentur.

De his Stephanus & Romane ecclesia Epis-
tola Hilaris, epist. 1. cap. 1.

dicunt.

Infames esse eas personas dicimus, que nisi
culpa notantur infamia, id est, omnes, qui ob-
lige normam abiciunt, & flaui ecclesiastici
temnunt; familiarites, factillegos, & omnes
libus crimini irreto; & sepulchrorum ques-
latores, & Apostolorum, arque successorum eou-
liorumque Paxum fratra libenter violan-
tes, qui aduersus Patres armantur, qui in omni-
de infamia notantur: familiariter & incelosu-
das, perjuros, raptore, maleficos, beneficos, adul-
terios, peribus publicis, & fugientes, & qui indiget ab
loca teneat, aut facultates ecclie abfirmitur
& qui fratres calumniantur, aut accusantur,
vel qui contra innocentium principium in-
iacundum provocant, & omnes anathematizan-
ti pugnare sceleribus ab ecclie pullos, & omnes
classificare, vel facili leges infames pronuntia-
ntur, & omnes, acc. levigante legitimam libe-
ritate, nec penitentes, nec bigamis, nec illi, qui conser-
unt, vel non sunt integri corpore, aut fami-
liam mentem vel intellectum, aut inobedienti-
orum decretis existunt, aut furiosi

ii. Et Cornelius Papa epist. 2. Ivo pars. 2. no. b. 39
ex merito Burch. l. 1. c. 13. Desiderio p. 1. Ivo pars. 2. no. 39
c. 11. c. 13. & Andolin lib. 6. cap. 17. d. 1. sec. 3. c. 29
cap. 7. sup. & Polyc. lib. 5. tit. 1. Desiderio p. 1. Ivo pars. 2. no. 39
l. 1. c. 17. Ivo p. 5. c. 29. Panno. l. 4. c. 66. g. paulo alter in originali.

omnes, inquam, nec ad facios gradus debent proverbi, nec liberi, nec liberti, neque suis peccati, nec reclam fidem, vel dignam conversationem non habentes, summos faderos possint accusare.

I. ¶ Accusare.] In vulgaria codicibus quebatur, nec ad accusationem, seu ad testimonium nullatenus justi possunt recipi, qui sunt ex parte, quantum absunt a manuscriptis, (uno excepto) & originali, & Burchard, & Poore. In Panormia tomus, his postea pars post verba manifestantur, si habeat; Hi omnes nulquam nec ad facios gradus debent proverbi, nec ad accusationem, seu ad testimonium ullatenus justi possint accusare.

C. XVIII. ¶ Infamia efficiatur, qui sciens peccatae prasumit.

Item Fabianus Papa.

¶ Quicunque a scientie reaverit, quadriginta dies post pane & aqua, & tenebris annos penitentia, & nulquam in testimonio recipiatur, communionem tamen post hac percipiat.

C. XIX. ¶ Accusatores b, & personae, quae legi sunt, fasile non admittunt, ecclesiasticaeque repente lores.

Item Eusebius Papa, epist. ad Episcopos Galilaei.

Nos & sequentes Patrum vestigia pro salvatione servorum Dei, quicunque ad accusationem personas leges publicanum admittunt, his impugnandi alterum & nos licentiam submovemus: & nulla accusatione à iudicibus audiantur ecclesiasticis, que legibus scilicet prohibentur.

Sed tunc infamia ab accusatione Episcoporum prohibeantur, non rarer ista ab his quoniam ad accusationem probredi sunt. Hoc etiam nulquam accusare infamia non prohibetur, ut supra patitur, in causa & causa, ubi ad accusationem minorum ad verius maiores diffundantur.

C. XX.

Item.

Cum maiori scientia & moribus a minoribus accusari prohibeantur, minores ab equalibus, & vel noniores a maioriis ab his ergo & accusatione non sunt nisi prohibendi, cum hereticus catholice nam sit.

¶ Caput hoc in pluribus vetustis exemplaribus conjunctum est. Superius. Quod compere liber & effervora Gratiani.

I. ¶ Ab his ergo.] Locus hic emendatus est ex manuscripto. In impresso legatur, ab accusatione huiusmodi de fuit prohibendum: ex q. a letione vix aperte huiusmodi elici potest.

C. XXI. ¶ Dubium est, an sciens avarus, avarus hereticus gravius peccet.

¶ Sed hoc ac generaliter accipendum est, Augustinus non s' definivit, lib. 4. de Baptismo contra Donatistas, c. 3. dicens.

¶ Vero ergo, quis peccet gravius, an qui nesciens in heresim incurrit, an qui sciens ab avaritia, id est, ab idolatria non recusat? Secundum quidem illam regulam, quia peccata scientium peccatis ignorantium preponuntur, avarus cum scientia vincit in felicitate. Sed ne forte hoc fiat, facit in heresim receleris ipsius magistrum, qui scilicet avarus scienti conqueritur. Item cap. 20. ejusdem

a Pape, lib. 8. tit. 11. Burch. lib. 12. cap. 2. Post part. 12. cap. 6. b al. Accusationem: c 3. quaff. 1. de accusationib. 9. idem. Ant. 1. 3. cap. 26. d al. his. e al. eidem. 2. 9. 7. per sonum. f al. Augustinus diffinitur.

libri. Verum autem catholicum peccatis moribus aliqui heretici, in cuius vita, praeter id, quod hereticus est, non inveniunt homines, quod reprehendant, proponete debemus, non antecepere precipitare sententiam.

¶ pars. Verum hoc Augustini, & illud de infamiam accusatione, de his intelligendum est, quos confitit esse hereticos, non de his, qui se negant in heresim lapsi. Hic autem in omnibus religiosis apparent, dum se negat heretice communione aliquando masculi infelici, infames, atque alios huiusmodi a sua accusatione ipse repellit. ¶ Et hoc ratione nisi videtur, exempla tamen leprosorum infamia venia intelliguntur: ad causas accusationis dans scimus initationis assistit, non queritur, an cogitare contra animos trinacris et maiestatem laderet, sed an aliquis deinceps ejus tradidisset.

C. XXII.

Vnde Imp. Arcadius & Honorius AA. in uno libro Codicis, titul. ad legem Julianam magistria. lib. 5. foris offende guntur.

Sicut & cum militibus vel privatis, vel barbaris etiam, sclestatam iniicit factionem, aut factiois ipsius suscepit sacramentum, vel dederit, de nece etiam virtutum illustrum, qui consilii & consilio nostro intueruntur, senatorum etiam (nam & ipsi pars corporis nostri sunt) vel consilii postrem, qui nobis militat, cogitavent, (eadem enim fervoritate voluntatem sceleris, qua effectum puniri iura voluerunt,) ipse quidem, impotest majestatis reus, gladio fecerat, bonis eius omnibus fisco nostro addidit. Filius vero eius, quibus vitam Imperiali specialiter lenitatem concedimus (paterno enim debent perire supplicio, in quibus paterni, hoc est, hereditarii crimini exempla metuontur b) a materna, vel avira, omnium etiam proximorum hereditate, ac successione habentur alieni, testamento extraneorum nihil capiant, fini perpetuo egentes & pauperes; infamia eos paterna semper comitebit, ad nullos unquam honores, nulla sacramenta pervenant, fini portentro tales, ut his perpetua egestate fordinibus, sit & mors foliatum, & vita supplicium. Denique iubemus etiam escomptabiles esse sine via, qui pro talibus unquam apud nos intervenient tentaverint. & infra. ¶ Sane, si quis ex his in exordio inita factionis, studio verius laudis accusens, initam prodiderit factionem, premio & honore a nobis donabitur. Ipse vero, qui ulius fuerit factione, si vel in sero, tamen incognita adhuc confilio arcana patefecerit, abolitione tantum, ac veniam dignum habebit.

¶ Hic & sequens caput in vetustis exemplaribus sunt conjuncta antecedenti, quare nec rubricas habent.

Torre firmis accusatio ad infra publici crimini lege maiestatis procedere debet, sicut Leo Imperator in lib. 1. Codicis & de re iusticie legatos, tit. de Episcopo & cler. l. si quenquam. Liquid ut accusatio non de panis intelligi potest.

C. XXIII.

Vnde Imp. Valentinianus, Valens, & Gratianus AA. lib. 9. Cod. iiii. c ad l. Iud. magistri. l. mulier.

Nihil omnino, cui inconfutis ac nescientibus novis fiduciarum tormenta inferuntur, militis, vel generis, aut dignitatis uti defensione prohibeatur: excepta tantum majestatis causa, in qua sola omnibus aqua conditio est.

Sed cum omnes illi afflantur inde accusatione firmata; qui possunt accusare decrimine magistratu, constat, quod fecerit non distributor de crimen magistratu, sed an reus comoferat illud, si & hic non negatur heresis, sed impetrat accusatio, an omnino fieri heretico:

a. Quisqua,] orig. & est maximum legi. b. al. mutuantur, c. ab. si vera. d. Tiberius legi. e. III. 8. 1. p.

QUESTIO II.

Quid autem queritur, si Episcopus in accusatore accusa-
torem vertere voluerit, an sua simplicia assertio fides sit
adhibenda; facile solvit, si fundatorum Patronum authori-
tas diligenter inspicatur. Vt enim sancti Patres doceunt, nullus a
perfida quantumlibet exercitata confusio fides est adhibenda, nisi
competentes probationes adhibeantur.

C. I. *g* Episcopus alius crimen obiciens, in
probo probet, quod obicitur.

Unde in Carthaginense concilio IV. c. 29 legitur.

Episcopus, si clericus, vel laico crimen impecnit, dedu-
catur ad probationem in synodum.

*Sed obicitur. Si se solum alieni sceleris confusio noverit, proba-
re illud testibus non valeret. Quid ergo tunc sibi faciendum sit, ex
concilio Valentin. I. e. 2. sic difficitur.*

C. II. *g* Episcopus non probat, quod pro-
bare non potest.

Si b tantum Episcopos alieni sceleris se confusio ne-
dit, quādū probare non potest, nihil probat, sed
cum ipso ad compunctionem eius fecerit corripionis
elaboret. Quid si forte correptus pertinacior fuerit,
& se communioni publica ingessetur, etiam si Episcopos
in redargendo illo, quem resumit, probatio
deficit, indemnatus i. licet ab iis, qui nihil sciunt, fe-
cere ad tempus pro persona majoris auctoritate iubeb-
atur: ille tamen, quādū nihil probari potest, in
communione omnium, praterquam eius, qui cum eum
judicat, permanebit.

*1. ¶ Indemnatus.] In originali legitim, indemnatus licet,
ab his, qui nihil sciunt, fecedere ad tempus pro persona
majoris auctoritatis iubebatur, illo, quādū probari ni-
hil potest, in communione omnium, praterquam eius,
qui cum eum judicat, permanebit.*

C. III. *g* De Episcopo, qui sibi sibi dicit aliquem
crimen suum suffit com-
fessionem.

Item ex concilio Africano c. cap. 99. & 100.

Placuit d ut si quando Episcopus dicit aliquem sibi
foli proprium crimen suffit confessum, atque ille ne-
get, non potest ad injuriam suam Episcopos pertinere,
quid illo foli non creditur. Et si scrupulo proprii consa-
enzie se, dicit neganti nolle communicare i, quādū
excommunicato non communicebit, suis Episcopos, ut
magis caeteri Episcopos, ne dicat in quenquam, quod alii
documentis convincere non potest.

*1. ¶ Communicare.] Sic in Carthaginense. VII. cap. 1.
cui ad verbis respondet hoc caput. In Africano autem, hie
sequitur, decreto tamen f interdictum ei communione,
donec obtineret: quendam drom & apud Burchardum.
Sequuntur autem verba, Quādū, & c. sunt initio capiti
conferuntur.*

QUESTIO III.

Iudicium vero Archiepiscopi alterius provinciae aliqui expete-
non teat.

C. I. *g* Alterius parochianum aliqui judi-
cave non licet.

*Unde Gregorius ait respons. 9. ad Augustinum
Anglorum Episcopum.*

Scriptum est in lege, g. [Per alienam missam transi-
falem mittere non debet, sed manu p[ro]p[ter]a contere, & manu-

*a 20. q. 6. c. ult. b Ivo p. s. cap. 364. c. & Carthag. 7. cap. 1.
d Burch. 1.12. c. 127. Ivo p. s. c. 363. e. negat. f. paniter miserit,
non potest, g. Afric. g. al. exemplaribus.*

g. Deut. 23.

*duo. j. Faltem ergo iudicis narrare non possint
segetur, quia alii videunt esse commissa: sed peti-
ctum a boni operis frumenta: Dominica vitioum inno-
pales expolia, & in ecclesia corpus moxendo, & geni-
dendo, quasi mandando, converte.*

C. II. *g* Quod iuratoe uneque pri-
ma habeat.

Item Pelagius Papa II. epist. 1. immixtu

Episcopu.

Scitote b certam provinciam esse, qua habetem
aut undecim civitates, & unum regem, & omnes
minores potestib[us] sub se, & unum metropolitani
aliosque suffraganeos d. x. vel xi. Episcopos iudicant
quorum iudicium omnes causa Episcoporum, ita
quorum sacerdotum, ac civitatum referantur, unde
omnibus iude, confona voce discernerantur, & nihil
iurem au[tem] iude, confona fuerit ab iis, qui iudicandi sunt a
pellatum. Vide non oportet ut degradetur, vel
noctes unaque provincia, sed apud iurisperitorum
beatitudines, sacerdotibus, & Episcopos, singulis vel
et secundum ordinis suos, & c[on]cilio[rum] cuiuslibet
erit, a suis iudicibus iudicetur, & non ab alienis iude
et, a suis iudicibus iudicetur, & non ab extrin-
sicis iudicibus iudicetur, ut iam ex praibatim, a iudicandis g[eneris] humi-

*c. iii. g Non alliarum, sed Primatis sui iuli-
cius quisque se subiicit Episcopu.*

Item Nicolaus Papa.

DEnique Suffredus b, si tale in se crimen noverit,
recte posset Episcopatu privari, vel infamia
seniente forsan pragmavari, qua impeditus nullus
potest proximi sua prestatione praeofice. Primatus
iudicatur, & non aliorum dioecesis Antifundum pro-
batur, & non aliorum dioecesis Antifundum pro-
batur. Quod si qualibet ambiguitate, vel aliquo
tasse super eius examinatione, vel Episcopatu ex-
aminatione obvita fuisset contentio, ex mole ad ap-
plicandum referri conservaret, & nostra in his
debuerant cuncti decreta penitus expectare. Quod
omnium iudicentur, & hancen doloem, dilectionem am-
pliari vestram vehementer effligito, ut iam dicitur
d[icitur] Episcopus proprio restituatur Episcopos, &
reprehensione dignam gerit, postea vel correctione
digna animas versione deficiuntur.

*1. ¶ Omillum.] Locus hic emendatus est ex p[ro]p[ter]a
Gratiani collisibus.*

*Et tamen casus, in quo Episcopos alterius pa-
rochianum excommunicare
vult.*

Item ex concilio Compendium, cap. 1.

Placuit i pro communi utilitate, & infame
rate, ut nullus Episcoporum graviter feratur
rochianum pro depravatione causa alteris Episcopis
communicaverit.

C. V. g De eodem. PALEA.

[Item ex concilio Meldensi, c. 1.]

Dek aut hereditatem habent, & alterius Episcopos
rochianum s[unt], & de loco ad locum iter faciunt, ut
nam, & depravationes peragunt, placuit, ut eam

*a Affectionem.] b Polyc. 1.5. tit. 1. Ass. 1.6. cap. 100.
cap. 24. c Episcopum.] orig. d suffraganeum] i[us]
decurtorum, & al. externi. g. al. iudicatur. h. inde
suffraganei. i. cap. 15. i. Burchard. lib. 1. cap. 12. Ivo p[ro]p[ter]a
1. Extra. de rapt. cap. 1. Burchard. lib. 7. cap. 41. &
cap. 109.*

nentur, nec ante ex parte excant, quam, qui perpetrarent, dignè emendent. Quorum communicatio interiorum, & proprio Episcopo significanda est, ne eos recipiat. a. antequam illic redant, ubi rapinam fecerunt, & ibi omnia pleniter emendent.

QUÆSTIO IV.

P Orio cuius iudicium sit expendum est, si judices electi inter se discordare coepit, in concilio Antiocheno, cap. 14.

C. I. q. A qua sit severa sententia, quando comprovinciales Episcopi discordant.

S T e quis Episcopus criminaliter d. in iudicio Episcoporum fuit accusatus; contingit autem Episcopos provincias, qui convenienter diversas habere sententias, & alios quidem innocentem eum promiscue, alios reum, propter huiusmodi controveriam amputandam placuit tandem synodo metropolitana Episcopum alterius provincie vicem ad vocari, & aliquantos cum eo Episcopos collatos, qui pariter residentes, quacunque fuerint, distinxerint questiones: propter hoc, ut firmum sit iudicium, quod ab unius provincie Episcopis fuerit promulgatum.

q. Capit loc in multis etiam vetustis Gratianis exemplaribus citatur ex concilio Latitano. In uno tamen per antiquam est ex concilio Antiocheno, in quo istam extitit & est antiqua verio.

i. Metropolitani Gratianum exemplar hic validi diffiniti ab hac scripto: Nam ex his verbis colligunt concilium nonne provinciae, in qua necesse est adesse proprium metropolitano; posse ad vocare vicinae provinciae metropolitano; cum aliquo Episcopo. Quid Martinus item Bractensis in sequenti capite, quod ex concilio Antiocheno accepit, confirmat: Graecæ voro locis & haberet: id est quod sicut in suis viciniis metropolitano, ita in aliis metropolitano, quod in vicinis iuris potest, ut in viciniis, & per comprovinciales Episcopos, quod iustum vitium fuerit, approbatur. As sum, quod metropolitani ad alterius metropolitani vocacionem debet reveri, atq. in eodem concilio duo metropolitani facilius efficiuntur convenire.

C. II. q. Quando judices electi de sententia inversa discordare existent, de vicina provincia Archiepiscopi actetur.

Iam ex concilio Martini Papæ c. [id est. Episcopi Bractensis. c. 13.]

S I quis Episcopus in aliquibus causationibus judicatur, & videbitur ipsos Episcopos, qui in provincia sua sunt, inter se iudiciorum discipulare, & alii videantur eum, qui iudicatur, iudicari, & alii condenari, pro definitione hujus diffinitionis, hoc placuit sancto concilio, urchiprovincia vicina alter metropolitani convocetur Episcopus, ut per eum confirmetur, quod secundum regulum placuerit canonem.

Nisi eadem provincia prima habeatur, ad quem negotia, quae per metropolitani termini non valent, referenda sint;

a. d' recipi. b. al. rapina. c. Burch. l. 1. c. 150. Ivo p. cap. 25. d. al. aliquibus causis criminalibus. e. capitula

f. Burch. cap. 25. g. paulo alterius in Grac.

C. III. q. Primas deferantur negotia, que metropolitanæ explicare non videntur.

Unde Bonifacius Papa, Episcopus i. Gallicæ.

S I a inter Episcopos quidem concilii dubitatio emerget, de ecclesiastico iure, vel de aliis negotiis, primum metropolitani eorum cum aliis in concilio considerans rem dijudicet; & si non acquecscat utique pars judicatis, tunc primas regionis inter ipsos audiat, & quod ecclesiastici canonicus, & legibus vestris contentaneum sit, huc definiet; & nulla pars calculo ejus valeat contradicere.

i. Episcopis] Sic et remandata est aliquis retulit codicibus: Radulando, Ivonne & Polycarp: Anno erat, populus. Similime vero haec caput legitur Novella 123. cap. 34. apud Indum antecoram.

C. IV. q. De codice PALEA.

[Item Alexander Papa.]

S I b metropolitani a quoque: comprovinciali Episcopo i in causa propria appellatus cum audire diffulet, in proxima synodo negoti sui habeat licentiam exercendi, & quidquid per e. iustitiam a comprovincia libuisse fuerit statutum, debet custodi.

i. Episcopo] Burchardus & Ivo addit. his fuerit in causa, &c.

Sed si omnium comprovincialium concordi sententia fuerit damnata, mandebit erga eum immobilius confusa.

C. V. q. Episcopus, qui ab Episcopo sua provincia

confusatam sententiam reportaverit, ab

alii judicari non potest.

Unde in Antiocheno concilio, cap. 15.

S I quis Episcopus criminaliter accusatus ab omnibus, qui sunt inter provinciam Episcopis, accepit d. unam, conformamque sententiam, ab aliis ulterius judicari non poterit, sed manere circa eum oportet tanquam convenientem, quod ab omnibus prolati est, firmata, ratamente sententia.

Subtiliusq; verò est, nisi ad iudicem majoris auctoritatis fuerit provocatum. Tunc enim per appellationem finita sententia firmata rem obtinet.

C. VI. q. Semel definitum retrahiri non licet, nisi

ubi maior auctoritas fuerit.

Unde Nicolaus Papa ait in ep. ad Carolinum regem.

causus initium, [Nāquam dolorem

generat.]

Q Vod e bene semel definiitum est, & interpositis iuramentis liberatur, nulla debet iteratione (nisi fortissim ubi fuerit major auctoritas) retrahari.

C. VII. q. In renovatione iudicis, B. Petri memoria est habenda.

[Item ex concilio Sardicensi, c. 4.]

O Si quis f. Episcopus dixit: Quid si aliquis Episcopus adjudicatus fuerit in aliqua causa; & purat se bonam causam habere, utrumcum iudicium renovaretur, si vobis placet, sancti Petri Apofoli memoriam honoremus; inscribat vel ab his, qui examinaverunt; vel etiam ab aliis Episcopis, qui in proxima moratur, Romano Episcopo. Et g. iudicaverit renovandum esse iudicium, renovaret, & desjudicet. Si autem probaverit ralem causam, ut uta non reficiantur, que acta sunt, quæ decreverit Romanus Episcopus, confirmata erunt. Siboc ergo omnibus placet, statuatur: synodus respondit: Placet.

a. Polyc. lib. 3. tit. 4. Burch. l. 1. cap. 57. Ivo p. c. 167. Pann. l. 4. cap. 22. b. Burchard. lib. 1. c. 19. Ivo p. cap. 209. c. al. propter. d. al. exceptis. e. Burch. l. 9. cap. 45. Nicol. Episcopus qui in vicinum converserunt. f. Anselm. lib. 2. cap. 77. g. paulo alterius in Grac.

Accusatore non probante re-
us probare non cogitur.

491

QVÆSTIO V.

Quod autem deficiente accusatore non sit reus cogendus ad probationem, auctoritate Gregorii probatur, qui liberis episc. 25. a scribenti Maximo,

C. I. q. Omnes probationes res non incumbit.

Quod autem postulas, ut illuc per famam dirigere debeamus quia b. de his, que dicuntur, possit esse probatio, effet utrumque excusabile, si unquam ratio ei, qui accusatur, necessarium probationis imponeret. At postquam non tibi, sed accusantibus hoc omnis incumbit, ad nos, sicut prafati fumus, dilatione celsante, venire non definis.

Item accusatus non negationem, sed exceptionem probare debet. Contra lib. 4. tit. 3. de probationibus. l. actor.

C. II. q. De eodem.

Accusator d. quod alveatur, probare se non posse profiendo, reum necessitate monstrandi contrarium non addringit, cum per rerum naturam, factum negantis probatio nulla sit.

Hoc autem per vandum est, quando reum publica fama non veritat. Tunc cum auctoritate scilicet Gregorii propter scandalum renovendum, famam suam reum e purgare oportet.

CAUSA VII.

Vidam Episcopius longa agritudine f. gravatus, a-
lium sibi substitutus rogatus, cuius precius summus
Pontifex auctor, & quod rogaverat, ei concessit.
Postea vero conatus idem Episcopius, & quod pri-
us fecerat, caput refendi: aduersus eum, qui sibi
successerat g. questionem novet, suam, castigans tanquam sibi
debet, repicit.

1. Hic primus queritur, utrum vivente Episcopo alius posset in ea-
dem ecclesia ordinari.

2. Secundo, an ille vales respicere cathedram, quam sua interce-
sione alter accept.

QVÆSTIO I.

Ipsius Episcopius longa agritudine f. gravatus, a-
lium sibi substitutus rogatus, cuius precius summus
Pontifex auctor, & quod rogaverat, ei concessit.
Postea vero conatus idem Episcopius, & quod pri-
us fecerat, caput refendi: aduersus eum, qui sibi
successerat g. questionem novet, suam, castigans tanquam sibi
debet, repicit.

1. Hic primus queritur, utrum vivente Episcopo alius posset in ea-
dem ecclesia ordinari.

2. Secundo, an ille vales respicere cathedram, quam sua interce-
sione alter accept.

Item ex regefato Gregori Papæ, lib. 9. epif. 47. ad
Anarelinum Constantiopolitanum Diaconom.

Scipit i. mihi tua dilectio, pliissimum Dominum no-
strum reverendissimum fratri meo Ioanni primo Iusti-
nianorum Episcopo pro agritudine capit, quam patitur,
principice succedit: ne forte, dum Episcopi iura eadem
civitas non habet, (quod abit) ab hostibus pereat. Et
quidem ausquam canones precipiant, ut pro agritudi-
ne Episcopo succedatur: & omnino injuriam est, ut si
molesta corporis irruit, honore suo privetur agricolum.
Atque ideo hoc per nos fieri nullatenus potest, ne pec-

a. Seu cap. 125. b. qua praesente.] orig. c. titul. 19. libr. 29.
d. Ador.] orig. e. supr. 2. question. 3. c. quanto. & e. qua de-
causa, f. al. invadentime. g. al. accepterat. h. In concil. Au-
relianensi V. cap. 12. Burchard. lib. 1. cap. 126. 129. part. 5. cap. 302.
i. Polyc. 1.2. tit. 17. Anselm. lib. 6. c. 201. Burchard. lib. 1. cap. 128. 129. p. 5.
c. 304. Polyc. 1.2. tit. 19.

catum in mea anima ex ejus dilocatione venit. Sed
suggerendum est, ut si is, qui eñ in regimine, agricolum
dispensator illi requiratur talis, qui posuit eñ curam
omnem agere, & locum illius in regimine ecclesie (ipsi
non deposito) ac in custodia civitatis impetrare, ut
omnipotens Deus offendatur, neque civitas inveniatur
esse neglecta.

¶ Caput hoc emendatum, & completementum est ex originali.
C. II. q. Flagellatio. à Domino, afflictio additio
debet.

Item lib. 2. epif. 5. ad Canticum Episcopum.

Cum a percussione corporalis immineret, ut pro
purgatione, an pro vindicta contingat, Dei in hoc
judicium ignoratur: & ideo non debet nobis ad affi-
cellas afflictio: ne nos culpa (quod abit) offendimus.

¶ In decretalibus rit. cler. agror. c. i. assertio intonacio
renuntiando huius capituli. & ex ipsi quid agendum sit, definita.

C. III. q. Infirmitas causa loco suo qui gra-
vi non debet.

Item Gregorius lib. 3. epif. 13. Maximiano I.

Episcopo Syracusano.

Presentium latioris Adeodati querelam, qui se in
Presbyteratus loco incongruo dicit expulsum, hinc
subdit tibi texius petitionis explanet, tamen paulo li-
tius judicavimus, apertius que restendat. Ascensione
que à Quintiano fratre. & Coepiscopo nostro in Igo
fuo pro quibusdam fei suis ordinantis negotiis reini-
sum sive se ecclésie deuse: Cuius rei occasioem ca-
pitanum predicium fratrem nostrum, alium loco capi-
tum Presbyterorum ordinasse. Hortanam in qua estatim
tempore, ut causam eus sollicitate perquiras, difficulte
difficietas, & si manifeste agritudinis, ficit dictum cura
ecclésie sive eum defuisse repereris, nullum ei ex occi-
natione alterius Presbyteri permittas, praedictum go-
nerari: sed in locum suum sine aliquia cum faciobu-
tate restitu. & infra. ¶ Illud autem charitatem non
specialiter admonemus, ut si vera fuerit huius factio-
ne, qui in loco eius ordinatus est, subtiliter, diligenter
debeas esse sollicitus. Et si quidem sive datione
ad eundem ordinem pervenierit, utrinque etiam
sim non potuerit incidere, in alia quacunque vacante
ecclésie eum volumus ordinari. Sin autem in eo capi-
tum (quod auctor Dominus) fuerit tale repertum, ipso
etiam Presbyteratus priveretur ordine, quem noscum
replende necessestis ecclésie, sed sola comprobacione
bitione suscepimus.

1. ¶ Maximiano I. Sicut emendatum ex originali, invi-
proposito quam manuscripto: Nam anteeras Clementino Episcopo,
primo primat Bizienceno.

C. IV. q. Pro infirmitate, vel agritudine Penit-
tentes sunt abiciendi, nec in eorum
locum alii substitutus
erit.

Item Nicolaus Papa Alvino b. Lumenj. A-
chepiscopo.

Pontifices, & qui aliquis occupant infirmitate, vel
agritudine, abiciendi non sunt, nec alios in loco
consecrari oportet, nisi ex hac fuerit lace fabri-
cti. Quod si de ministerio sibi concessio conuenientia
qualitata sunt, sacerdotes explant. In his vero, qui
his praesumere non licet, vicinorum uigil ad recipientem
fianitatem Episcoporum auxilia subrogentur: & hoc cum
cautele studio peragatur, ne per necessitatis occisionem

a. Ext. de clericis. agritudine. i.

b. ad Albino Vienensem. c. 10.

p. 5. cap. 32.